

Svet
Evropske unije

Bruselj, 8. junij 2020
(OR. en)

8682/20

SOC 401
EMPL 317
ECOFIN 489
EDUC 253
JEUN 50

DOPIS

Pošiljatelj: generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: delegacije

Št. predh. dok.: 8323/1/20 REV 1

Zadeva: S prekvalificiranjem in izpopolnjevanjem do večje trajnosti in zaposljivosti v
 podporo okrevanju gospodarstva in socialni koheziji
 – sklepi Sveta (8.junij)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta z naslovom „S prekvalificiranjem in izpopolnjevanjem do večje trajnosti in zaposljivosti v podporo okrevanju gospodarstva in socialni koheziji“, potrjene 8. junija 2020 po pisnem postopku.

**S prekvalificiranjem in izpopolnjevanjem do večje trajnosti in zaposljivosti v podporo
okrevanju gospodarstva in socialni koheziji**

sklepi Sveta

OB OPOZARJANJU na naslednje:

1. Prvo načelo evropskega stebra socialnih pravic določa, da ima vsakdo pravico do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja, da ohrani in pridobi znanja in spretnosti, ki mu omogočajo polno udeležbo v družbi in uspešno obvladovanje prehoda na trg dela.
2. Cilji Združenih narodov glede trajnostnega razvoja za leto 2030 določajo, da se vsem enakopravno zagotovi kakovostna izobrazba na vseh ravneh ter da se spodbujajo možnosti vseživljenjskega učenja za vsakogar, zlasti za tiste v ranljivem položaju.
3. Nova strateška agenda za obdobje 2019–2024 priznava nujnost okrepitev naložb v znanja in spretnosti ter izobraževanje ljudi, da bi lahko ti izkoristili prednosti in priložnosti, ki jih prinašajo gospodarske in družbene spremembe.
4. Priporočilo Sveta iz leta 2016 z naslovom „Poti izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle“ poziva države članice, naj podprejo odrasle z nizko ravni znanj in spretnosti ter kvalifikacij, da pridobijo minimalno raven bralne in matematične pismenosti ter digitalne kompetence in/ali širši nabor znanj in spretnosti z napredovanjem do višjih kvalifikacij.
5. Smernice za zaposlovanje iz leta 2019 (integrirana smernica št. 6) pozivajo države članice, naj v sodelovanju s socialnimi partnerji spodbujajo produktivnost in zaposljivost prek ustrezne ponudbe relevantnega znanja, spretnosti in kompetenc v celotnem poklicnem življenju ljudi ter se tako prilagajajo sedanjim in prihodnjim potrebam trga dela.

6. V sporočilu Komisije o evropskem zelenem dogovoru je jasno poudarjeno, da bodo za upravljanje učinkovitega in socialno pravičnega prehoda v trajnostno Evropo potrebne spremembe znanj in spretnosti ter ravnanja ljudi vseh starosti, pa tudi ambiciozni programi za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo delovne sile. Sporočilo najavlja ustanovitev Sklada za pravični prehod, oblikovanje posebnega evropskega okvira kompetenc ter posodobitev programa znanj in spretnosti ter jamstva za mlade. Predlog uredbe o ustanovitvi Sklada za pravični prehod uvršča izpopolnjevanje in prekvalificiranje delavcev med dejavnosti, ki so upravičene do podpore.
7. V Sporočilu Komisije o novi industrijski strategiji za Evropo je navedeno, da je za konkurenčno evropsko industrijo, ki spoštuje najvišje socialne, delovne in okoljske standarde, potrebna kvalificirana delovna sila, ki je sposobna znanja in spretnosti prilagajati korenitim spremembam. Industrijo, nacionalne organe, socialne partnerje in druge zainteresirane strani poziva, naj se pridružijo Paktu za znanja in spretnosti, ki bo sprostil javne in zasebne naložbe za izpopolnjevanje in preusposabljanje delovne sile¹.
8. Sporočilo Komisije o strategiji za MSP za trajnostno in digitalno Evropo ugotavlja, da sta digitalni in zeleni prehod izziv zlasti za mala in srednja podjetja (MSP), saj jim primanjkuje delavcev z ustreznimi znanji in spretnostmi. Navaja tudi, da lahko države članice, socialni partnerji in EU olajšajo dostop do možnosti razvoja znanj in spretnosti za menedžerje, zaposlene in morebitne ustanovitelje MSP, zlasti ženske. Sporočilo Komisije o oblikovanju digitalne prihodnosti Evrope poudarja, da je izboljšanje znanj in spretnosti ključni del splošne vizije za digitalno preobrazbo v Evropi in da še zdaleč ni omejeno na trg dela. Poudarja tudi, da mora biti digitalni prehod pošten in pravičen ter da mora spodbujati ženske k polnemu sodelovanju.

¹ Glede vzpostavitve Pakta za znanja in spretnosti glej sporočilo Komisije iz dokumenta 6782/20, str. 11–12.

9. Za plodno in učinkovito sodelovanje EU na področju izobraževanja in usposabljanja bo pomemben prihodnji strateški okvir za sodelovanje EU na tem področju za obdobje po letu 2020. Za spodbujanje vključujočega, vseživljenjskega in stalnega učenja ter omogočanje prožnih in prilagodljivih učnih poti pa je pomemben celovit okvir EU, ki bo zajemal vse oblike in ravni izobraževanja in usposabljanja.
10. Nedavna mednarodna poročila Unesca in OECD opozarjajo, da odzivi za zajezitev pandemije covid-19, zlasti omejevanje socialnih stikov, slabijo delovanje socialnih in gospodarskih struktur in imajo občutne posledice za sisteme izobraževanja in usposabljanja.

OB UPOŠTEVANJU naslednjega:

11. Že pred izbruhom covid-19 so bili gospodarstvo, industrija in socialni model EU izpostavljeni vplivom podnebnih sprememb, globalizacije, demografskih izzivov in digitalne preobrazbe. Vsi ti dejavniki so z ustvarjanjem in odpravljanjem delovnih mest ter spremembo značaja obstoječih poklicev oblikovali drugačne potrebe po znanju in spretnostih. S spremembo potreb po znanju in spretnostih pa se je v različnih gospodarskih sektorjih in v mnogih geografskih območjih pojavilo neravnovesje med obstoječimi znanji in spretnostmi ter potrebami po njih. Te spremembe se čutijo v vseh delih našega gospodarstva in družbe.
12. Izbruh covid-19 je močno prizadel evropsko gospodarstvo in družbo, zato je treba oblikovati trden načrt za oživitev gospodarstva. Kriza je pokazala, da so digitalna znanja in spretnosti ter kompetence ključni za zagotovitev zadostnih ravni neprekinjenega poslovanja podjetij, za opravljanje storitev javne uprave z delom na daljavo, za ponudbo izobraževanja in usposabljanja ter udeležbo v njiju, pa tudi za minimalno raven družabnih stikov. Učinki krize bodo še bolj spremenili potrebe po znanjih in spretnostih na trgu dela, ki je že tako izpostavljeno velikim spremembam.

13. Pogoji za splošno delovanje gospodarstva, vključno s trajnostjo in konkurenčnostjo različnih industrij in gospodarskih sektorjev, ter za ohranjanje vloge in položaja Evropske unije v svetovnih vrednostnih verigah so usposabljanje, zaposlovanje in ohranjanje kvalificirane delovne sile. Evropa bo morala poskrbeti, da bodo sistemi izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja sposobni ohranjati korak s časom in da bodo vse generacije delavcev pridobile ustrezne prenosljive, pa tudi specifične spretnosti, znanja in kompetence. Države članice bodo morale tudi poskrbeti, da bodo ta prizadevanja usmerjena v vse regije in da nobena ne bo zapostavljena, tako da bo posebna pozornost pri poklicnem in strokovnem izobraževanju in usposabljanju, zlasti pri učenju na delovnem mestu, namenjena najmanj razvitim ozemljem in ranljivim skupinam.
14. Izbruh covid-19 je med drugim zmotil tudi formalno in neformalno zagotavljanje začetnega in nadaljnega izobraževanja in usposabljanja ter s tem povezanih storitev, kar je zlasti prizadelo osebe, ki prihajajo iz prikrajšanih okolij, ki imajo posebne potrebe in so geografsko izolirane; poleg tega se je ob izbruhu pokazalo, da je za ustrezno izkoriščanje prednosti komunikacijske tehnologije potreben razvoj in zagotavljanje zmogljivosti infrastrukture ter znanj in spretnosti; prav tako se je pokazalo, da je treba povečati avtonomijo učencev.
15. Izbruh covid-19 je mnoge posameznike, javne organizacije, izobraževalne ustanove in podjetja prisilil v digitalni skok in uporabo različnih oblik dela na daljavo ter poučevanja in učenja na daljavo, s čimer se je potrdilo, da so digitalna znanja in spretnosti bistvena sestavina vseživljenjskega učenja.
16. Pričakujemo lahko, da bo pandemija covid-19 imela občutne in dolgotrajne učinke na potrebe po znanju in spretnostih ter da bo še zaostрила kopičenje obstoječih neravnovesij v znanjih in spretnostih. Kriza je pokazala, da so za povečanje odpornosti gospodarstva in družbe v Evropski uniji potrebne obsežne naložbe v izobraževanje in usposabljanje v vseh sektorjih.

17. Znanje, spretnosti in kompetence so tiste odlike, ki posameznika usmerijo v osebni razvoj, aktivno državljanstvo, zaposljivost, dobro počutje, blaginjo in osebno rast. Zaradi čedalje pogostejših sprememb na delovnih mestih in širjenja prožnih oblik dela obstaja nenehna potreba – povsod in na različne načine – po učenju, izpopolnjevanju in prekvalifikacijah, ki bodo delavcem in podjetjem omogočili tudi razvoj in spodbujanje inovacij.

Pred izbruhom covid-19 se je ocenjevalo, da bo morala vsaj polovica sedanje delovne sile v naslednjih petih letih posodobiti svoja znanja in spretnosti, podatki pa kažejo, da je prav med tistimi, pri katerih je ta potreba največja, najmanj zanimanja za udeležbo pri dejavnostih izpopolnjevanja².

18. Prekvalifikacija in izpopolnjevanje odraslega prebivalstva je ogromen izziv, saj je udeležba odraslih v učnih dejavnostih še vedno nizka. Dostop do kakovostnega izobraževanja in usposabljanja odraslih ter njuno zagotavljanje nista enaka za vse, kar velja zlasti za nizko usposobljene odrasle, ki jih je treba bolj spodbuditi k udeležbi pri učenju, ki bi lahko učinkovito spremenilo njihov položaj. Posebej zanje bi bilo treba pripraviti dobro organizirane kampanje, s katerimi bi jih seznanili s spreminjajočimi se potrebami na trgu dela. Treba bi si bilo bolj prizadevati za udeležbo socialno prikrajšanih oseb, da bi lahko vstopile, se vrnile ali ostale na trgu dela, da se prepreči izguba njihovih znanj in spretnosti ter da se podpre njihov poklicni razvoj.
19. Glede na sedanje in prihodnje potrebe po zaposlovanju si ne moremo privoščiti izgube niti enega nadarjenega posameznika. Ženske in moške je treba še bolj spodbuditi, da razmislijo o prekvalificiranju in izpopolnjevanju v sektorjih, v katerih se tradicionalno zaposluje drugi spol.

² OECD (2020), *Increasing Adult Learning Participation: Learning from Successful Reforms, Getting Skills Right (Povečati udeležbo odraslih v učenju: nauki iz uspešnih reform)*, OECD Publishing, Pariz, <https://doi.org/10.1787/cf5d9c21-en>.

20. Poročila o državah, pripravljena v okviru evropskega semestra, podrobno naštevajo izzive glede znanj in spretnosti v državah članicah, priporočila za posamezne države pa redno vključujejo predloge, kako se odzvati na te izzive, pri čemer je poseben poudarek na potrebi po izpopolnjevanju in prekvalificiranju delovne sile, dvigu ravni znanj in spretnosti ter kompetenc, zlasti oseb z nizko ravni formalnih kvalifikacij, zagotavljanju zadovoljivih poklicnih možnosti za vsakogar ter povečanju ustreznosti izobraževanja in usposabljanja za trg dela.
21. Z učinkovitim ozaveščanjem, svetovanjem, politikami vseživljenjske orientacije in podpornimi ukrepi bi lahko ženske in moške motivirali, spodbudili k razvoju znanj in spretnosti ter kompetenc, k sodelovanju v postopkih potrjevanja v skladu z nacionalnimi sistemi in k izbiri najustreznejše učne poti za nadaljnji razvoj znanj in spretnosti.
22. Glede na pomanjkanje kvalificirane delovne sile v številnih sektorjih in/ali regijah ter potrebo po povečanju konkurenčnosti podjetij in zaposljivosti delavcev, tudi med pandemijo covid-19 in po njej, je treba razmisliti o načinih za povečanje udeležbe posameznikov in delodajalcev pri razvoju znanj in spretnosti.
23. Vseživljenjsko učenje je skupna odgovornost javnega sektorja, socialnih partnerjev, delodajalcev in posameznikov, pa tudi ostalih. Javni sektor ima posebno vlogo pri zagotavljanju učinkovitih oblik izobraževanja in usposabljanja ter finančne in nefinančne podpore za razvoj in priznavanje znanj in spretnosti. Delodajalci imajo ključno vlogo in odgovornost za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo svojih zaposlenih, ko se pojavijo potrebe po novih znanjih, spretnostih in kompetencah, pa tudi za omogočanje učenja na delovnem mestu in odpiranje mest za pripravnike. Čeprav je podpora javnega sektorja in delodajalcev bistvena, pa se morajo tudi posamezniki zavedati svoje odgovornosti, da se podajo na pot vseživljenjskega učenja. V zvezi s tem bi bilo treba dodatno pozornost nameniti težavam, ki jih imajo najranljivejši posamezniki pri dostopu do orodij in virov.

24. Vedno bolj narašča povpraševanje po javnih službah za zaposlovanje in drugih ustreznih javnih organizacijah, da bi podprli izpopolnjevanje, prekvalifikacijo, preprečevanje izgubljanja znanj in spretnosti in druge dejavnosti vseživljenjskega učenja ter upravljali prehode, vedno večja pa je tudi potreba po njihovem okrepljenem sodelovanju s ponudniki izobraževanja in usposabljanja, s posebnim poudarkom na posodobljeni ponudbi na področju izobraževanja s strani uveljavljenih ponudnikov usposabljanja, izobraževalnih ustanov in spletnih platform, kar zadeva usposabljanje, tudi učenje na daljavo in e-učenje. Boljša opredelitev zmožnosti in potreb po znanju in spretnostih strank, vključno s profiliranjem, je ključna za razširitev baze strank pri iskalcih zaposlitve in delodajalcih ter za izboljšanje in razširitev prilagojene podpore in storitev poklicnega usmerjanja. Javni zavodi za zaposlovanje, zasebne službe za zaposlovanje in socialni partnerji bi lahko podprli delodajalce, ki iščejo načine za izboljšanje znanja in spretnosti svojih delavcev, ter posameznike, ki želijo povečati svojo zaposljivost in poklicne možnosti.
25. Napovedovanje in predvidevanje znanj in spretnosti je bistvenega pomena pri načrtovanju ponudbe izobraževanja in usposabljanja, kar vključuje sodelovanje in povezovanje med delodajalci, socialnimi partnerji, gospodarskimi zbornicami, ponudniki izobraževanja in usposabljanja ter drugimi ustreznimi organizacijami.
26. Posodobitev Evropskega popisa o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja (2018), objavljena leta 2020, je pokazala, da so se možnosti za potrjevanje povečale, vendar je potreben večji napredek, da bi bilo potrjevanje na voljo in dostopno vsem morebitnim upravičencem.

SVET EVROPSKE UNIJE

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, naj v skladu s svojimi pristojnostmi ter ob upoštevanju nacionalnih okoliščin ter vloge in avtonomije socialnih partnerjev:

27. SI PRIZADEVAJO ZAGOTOVITI, da se v načrte za okrevanje po krizi zaradi covida-19 vključi strateški pristop do prekvalificiranja in izpopolnjevanja, ki bo med drugim vključeval analizo, razvoj in priznavanje znanj in spretnosti kot način za okrevanje gospodarstva in socialno kohezijo, pa tudi ukrepe za prilagoditev izobraževanja in usposabljanja na podlagi izkušenj iz krize.
28. Ustrezne ustanove za izobraževanje in usposabljanje, sektorji, podjetniki, študenti, učenci, učitelji, izvajalci usposabljanj in drugi ustrezni deležniki naj SI IZMENJUJEJO in spodbujajo mednarodne izmenjave in najboljše prakse pri ukrepih za izpopolnjevanje in prekvalificiranje.
29. POSPEŠUJEJO politike vseživljenjskega učenja v odziv na tehnološki in zeleni prehod ter SPODBUJAJO in IZVAJAJO dostopne, učinkovite, prožne in z delom povezane pobude za posameznike in delodajalce za prekvalifikacijo in izpopolnjevanje delovne sile, za izboljšanje njihovega stalnega osebnega in poklicnega razvoja, zaposljivosti in produktivnosti ter za ohranjanje trajnosti in konkurenčnosti evropskega gospodarstva v okviru dinamičnega trga dela in trenutnih pomembnih sprememb v poslovnih procesih in procesih javnih storitev, zlasti zaradi digitalizacije, umetne inteligence in avtomatizacije, pa tudi demografskih in okoljskih izzivov, zdravstvenih kriz in drugih velikih kriz.
30. Po potrebi SPODBUJAJO nadaljnjo diverzifikacijo načinov izvajanja formalnega in neformalnega izobraževanja in usposabljanja za odrasle, pobude za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo, storitve usmerjanja in potrjevanja, tako da se nadalje razvijajo in vzpostavljajo ustrezne infrastrukture in uporablja spletno izvajanje kot dopolnilo in/ali alternativa za zagotavljanje programov ali dejavnosti vseživljenjskega učenja na kraju samem; v tem okviru bi lahko nadalje razvili vlogo sistemov učenja na delovnem mestu in mentorstva na delovnem mestu;
31. SPREJMEJO NADALJNJE UKREPE v zvezi s priporočilom Sveta z dne 20. decembra 2012 o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja, zlasti s poenostavitvijo in večjo dostopnostjo ureditev potrjevanja, na podlagi rezultatov prihodnje ocene zadevnega priporočila.

32. **PODPIRAJO** posameznike pri prevzemanju odgovornosti za njihovo stalno razvijanje znanja, spretnosti in kompetenc ter pridobitev višje stopnje izobrazbe, in sicer z zagotavljanjem dostopa do storitev, ki so prilagojene posamezniku in pomembne zanj, kot so visokokakovostno vseživljenjsko poklicno usmerjanje in načrtovanje poklicne poti, individualna ocena poklicne poti za zaposlene, ustrezne možnosti za visokokakovostno izobraževanje in usposabljanje za vse, zlasti pa namenjene tistim, ki pomoč najbolj potrebujejo, vključno z nizko usposobljenimi delavci. **OMOGOČIJO** naj ustrezno ponudbo učnih poti in priložnosti za potrjevanje znanj in spretnosti, učinkovita orodja za prilagojeno ocenjevanje znanj in spretnosti, neposredne finančne spodbude ali posredno pomoč, kot je plačan dopust, ter posebno podporo za MSP in samozaposlene.
33. **IZBOLJŠAJO** spremljanje in napovedovanje znanj in spretnosti ter sistematično zbiranje in analizo podatkov o predvidevanju, razvoju, izvajanju in priznavanju znanj in spretnosti; v zvezi s tem je pomembno, da **ŠE NAPREJ** razvijajo in implementirajo orodja, potrebna za predvidevanje prihodnjih potreb trga dela in javnih storitev.
34. **PODPIRAJO** in po potrebi povečajo zmogljivosti javnih in zasebnih zavodov za zaposlovanje, saj imajo ti ključno vlogo pri usklajevanju ponudbe in povpraševanja po znanjih in spretnostih, v sodelovanju s sektorjem izobraževanja in usposabljanja, in bodo imeli ključno vlogo pri okrevanju.
35. **PREUČIJO** možne modele javnega in zasebnega financiranja vseživljenjskega učenja ter razvoja znanj in spretnosti na individualni ravni, saj je trajnostno financiranje še posebno pomembno zaradi pomanjkanja kvalificirane delovne sile, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti ranljivim skupinam in nizko usposobljenim delavcem.
36. **SPODBUJAJO** dejavno udejstvovanje vseh zainteresiranih strani, kot so podjetja, uprave na različnih ravneh, regije in sektorji, socialni partnerji, gospodarske, industrijske in obrtne zbornice, ponudniki izobraževanja in usposabljanja ter drugi ustrezni partnerji, pri ukrepih za opredelitev izzivov v zvezi z znanjem in spretnostmi ter za njihovo preoblikovanje v priložnosti.

POZIVA EVROPSKO KOMISIJO, naj v skladu s svojimi pristojnostmi:

37. v programu Unije ŠE NAPREJ prednostno obravnava potrebo po stalnem izpopolnjevanju in prekvalificiranju delovne sile in na splošno vseh evropskih državljanov.
38. V skladu z načeli iz stebra socialnih pravic OKREPI IN POSODOBI „Program znanj in spretnosti za Evropo“, da bi podprli države članice, ki vzpostavljajo sisteme izobraževanja in usposabljanja, povezane s trgom dela, ter dostopne možnosti za izpopolnjevanje in prekvalificiranje za vse odrasle, s poudarkom na digitalnih znanjih in spretnostih ter spretnostih za prilagoditev na prehode, vključno s potrjevanjem in preglednostjo učnih rezultatov ter pomočjo pri zagotavljanju, da politika znanj in spretnosti podpira okrevanje po krizi zaradi covida-19.
39. Zaradi boljše uskladitve povpraševanja po znanjih in spretnostih ter njihove ponudbe naj ŠE NAPREJ PODPIRA in po potrebi okrepi zmogljivost javnih služb za zaposlovanje, vključno z ustreznimi finančnimi sredstvi.
40. V okviru nove industrijske strategije za Evropo naj skupaj z industrijo, ponudniki izobraževanja in usposabljanja ter socialnimi partnerji in drugimi deležniki SOOBLIKUJE IN SOUSTVARJA strategije za znanja in spretnosti.
41. V sodelovanju z ustreznimi odbori za načrtovanje SPODBUJA boljšo izrabo sredstev, ki so na voljo v okviru obstoječih evropskih finančnih instrumentov, zlasti Evropskega socialnega sklada, Erasmus+ in InvestEU, vključno s sredstvi, dodeljenimi za dejavnosti za predvidevanje, razvoj in priznavanje znanj in spretnosti, s posebnim poudarkom na izpopolnjevanju in prekvalificiranju delovne sile, ob upoštevanju enakosti spolov, okoljske trajnosti, potrebe po spodbujanju teritorialne kohezije, da bi tako zmanjšali geografsko neenakost, in potrebe po podpori okrevanju po krizi zaradi covida-19, zlasti v zvezi z zaposlenimi v MSP in samozaposlenimi.

42. **PODPIRA IN SPODBUJA** pobude, ki bodo okrepile socialni dialog v državah članicah v okviru programa za znanja in spretnosti, ob upoštevanju pomembne vloge socialnih partnerjev pri izpopolnjevanju in razvoju znanj in spretnosti.
43. **PODPIRA** ukrepe držav članic, s katerimi naj bi omogočile dostopno zagotavljanje izobraževanja in usposabljanja na daljavo, možnosti za izpopolnjevanje in prekvalificiranje ter s tem povezane storitve, ob upoštevanju nacionalnih okoliščin.

POZIVA ODBOR ZA ZAPOSLOVANJE, naj:

44. pri svojem delu v okviru evropskega semestra v zvezi s potrebami po znanjih in spretnostih ter njihovim usklajevanjem **UPORABI** razpoložljive informacije o visokem šolstvu, poklicnem izobraževanju in usposabljanju ter izobraževanju odraslih.
45. Po potrebi **NADALJUJE** tematski in večstranski nadzor nad uspešnostjo in politikami posameznih držav članic v zvezi z razvojem znanj in spretnosti, vseživljenjskim učenjem, izpopolnjevanjem in prekvalificiranjem; v tem okviru je ključnega pomena spodbujanje boljšega dialoga in uporabljanje strokovnega znanja na področju izobraževanja in usposabljanja.

POZIVA SOCIALNE PARTNERJE, naj ob polnem spoštovanju njihove avtonomije razmislijo o možnih ukrepih, da bi:

46. ob upoštevanju odnosov med delodajalci in delojemalci ter praks izobraževanja in usposabljanja v posameznih državah članicah **OKREPILI** dialog na nacionalni in sektorski ravni o možnostih nadaljnjega razvoja javnih in zasebnih naložb, zlasti v zvezi z zgodnjim ukrepanjem, ter spodbud in orodij za izvajanje izpopolnjevanja/prekvalificiranja delovne sile, vključno s poudarkom na osebni zavezanosti in prizadevanjih za sodelovanje z mikro, malimi in srednjimi podjetji, ki morda nimajo zmogljivosti, potrebnih za razvoj znanj in spretnosti v samih podjetjih.

47. NADALJEVALI DELO v zvezi s prilagojenimi pristopi k vseživljenjskemu učenju in poklicnemu usmerjanju/poklicnemu razvoju na delovnem mestu, skupaj s krepitvijo sodelovanja med ponudniki izobraževanja in usposabljanja ter obstoječimi mrežami za zaposlovanje, svetovanje in socialne storitve. Takšni pristopi so lahko posebej prilagojeni posameznim poklicem in/ali sektorjem ter bi morali zagotavljati prožnost in upoštevati ravnotežje med delom in zasebnim življenjem delavcev, ki so vključeni v učenje.
48. ŠE NAPREJ SODELOVALI pri predvidevanju, razvoju in priznavanju znanj in spretnosti.

Referenčni dokumenti:**1. Medinstitucionalni dokumenti EU**

- Evropski steber socialnih pravic

https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_sl.pdf.

1a. Evropski svet

- Nova strateška agenda za obdobje 2019–2024, sprejeta 20. junija 2019

2. Svet

- Priporočilo Sveta z dne 20. decembra 2012 o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja, UL C 398, 22.12.2012, str. 1
- Priporočilo Sveta o poteh izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle, UL C 484, 24.12.2016, str. 1–6
- Sklepi Sveta o prihodnosti dela: naj bo e-lahko (dok. 15506/17)
- Sklepi Sveta o prihodnosti dela: vseživljenjski pristop (dok. 10134/18)
- Priporočilo Sveta z dne 22. maja 2018 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje (2018/C 189/01), UL C 189, 4.6.2018, str. 1
- Sklepi Sveta o ključni vlogi politik vseživljenjskega učenja pri omogočanju družbam, da bi pri obravnavi tehnološkega in zelenega prehoda podpirale vključujočo in trajnostno rast (dok. 13282/19)
- Sklepi Sveta o vključujočih trgih dela: izboljšanje zaposlovanja ljudi v ranljivem položaju na trgu dela (dok. 14945/19)
- Sklep Sveta (EU) 2019/1181 z dne 8. julija 2019 o smernicah za politike zaposlovanja držav članic, UL L 185, 11.7.2019, str. 44–45

3. Evropska komisija

- Sporočila Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij:
 - Evropski zeleni dogovor (COM(2019) 640 final)
 - Močna socialna Evropa za pravičen prehod (COM(2020) 14 final)
 - Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope (COM(2020) 67 final)
 - Nova industrijska strategija za Evropo (COM(2020) 102 final)
 - Strategija za MSP za trajnostno in digitalno Evropo (COM(2020) 103 final)
 - Unija enakosti: strategija za enakost spolov 2020–2025 (COM(2020) 152 final)
 - Novi program znanj in spretnosti za Evropo (COM(2016) 381 final)
 - Krepitev evropske identitete s pomočjo izobraževanja in kulture (COM(2017) 673 final)
 - Za močnejšo Evropo: vloga mladinskih, izobraževalnih in kulturnih politik (COM(2018) 268 final)
- Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Sklada za pravični prehod (COM(2020) 22 final)
- Evropski semester 2020: poročila za posamezne države (dok. 6395/1/20)

4. Druge publikacije Unije

Eurofound:

(2020) Game-changing technologies: Transforming production and employment in Europe (Prelomne tehnologije: preobrazba proizvodnje in zaposlovanja v Evropi)

https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef19047en.pdf

Cedefop:

(2020) Empowering adults through upskilling and reskilling pathways (Opolnomočenje odraslih z izpopolnjevanjem in prekvalificiranjem)

<https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/3081>

(2018) Validation Non-formal and Informal Learning (Potrjevanje v neformalnem in priložnostnem učenju)

<https://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/validation-non-formal-and-informal-learning/european-inventory>

Evropski ekonomsko-socialni odbor:

SOC/629 Trajnostno financiranje vseživljenjskega učenja ter razvoja znanj in spretnosti zaradi pomanjkanja kvalificirane delovne sile (raziskovalno mnenje na zaprosilo hrvaškega predsedstva)

<https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/sustainable-funding-lifelong-learning-and-development-skills-context-shortage-skilled-labour-exploratory-opinion-request>

Skupno raziskovalno središče:

(2019) The changing nature of work and skills in the digital age (Spreminjajoča se narava dela ter znanj in spretnosti v digitalni dobi)

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/508a476f-de75-11e9-9c4e-01aa75ed71a1/language-en>

Svetovalni odbor za poklicno usposabljanje:

(2018) Opinion on The future of vocational education and training post 2020 (Mnenje o prihodnosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja po letu 2020)

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=9263&furtherNews=yes>

(2018) Spodbujanje izobraževanja odraslih na delovnem mestu – končno poročilo delovne skupine ET 2020 za izobraževanje odraslih za obdobje 2016–2018

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8112&furtherPubs=yes>

Odbor za zaposlovanje:

Ključna sporočila Odbora za zaposlovanje (dok. 6812/20)

5. Drugo

Platforma za vseživljenjsko učenje

(2019) Position paper on 21st century learning environments (Dokument o stališču glede učnih okolij v 21. stoletju)

<http://lllplatform.eu/lll/wp-content/uploads/2019/10/LLLP-Position-paper-21CLE.pdf>

Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD)

(2020), Increasing Adult Learning Participation: Learning from Successful Reforms, Getting Skills Right (Povečati udeležbo odraslih v učenju: nauki iz uspešnih reform), OECD Publishing, Pariz

<https://doi.org/10.1787/cf5d9c21-en>.

(2020) A Framework to guide an education response to the Covid-19 Pandemic (Okvir za usmerjanje odziva v izobraževalnem sektorju na pandemijo covid-19)

https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=126_126988-t63lxosohs&title=A-framework-to-guide-an-education-response-to-the-Covid-19-Pandemic-of-2020

Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO)

<https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>